

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Martini Lvtheri Piae Ac Doctae Operationes In Dvas Psalmorvm Decades

Luther, Martin

Basileae

VD16 L 5540

Psalmus David cum fugeret a facie Absalom filij sui.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37005

PSALMVS TERTIVS

Psalmus Dauid cum fugeret a facie Absalom filij sui.

Cur hic psal. præponatur alijs, qui de historijs multo prioribus factis, non
rum me mouet, neq; eum adhuc uidi satis idoneas ordinis rationes; nam
ria psal. l. de uxore Vria, sine dubio ante historiam huius psalmi facta
multorum aliorum historiae priores ista fuerunt.

Omniū interpretationes afferre nō est cōsiliū, & tamē in tanta uarietate
quā eligam, ipse nondū certū habeo. Ad allegorias nō facilis sum, potius
quādo legitimum & propriū illū germanūq; sensum quæro, qui in con-
one pugnet, & fidei eruditionem stabilit. Ne autem historica intelligere
in hoc psalmo sit, multa uidentur obstare. In primis, illud quod B. Augu-
uit: Ego dormiui, & somnum cepi, quod resurgentis Christi uerbu esse uide-
Deinde, q̄ in fine super populum benedictio dei pronunciat, quod ad ier-
uerfalē Ecclesiā pertinere conuincitur. Hinc B. Aug. tripliciter eum interpre-
tatur: Primum de Christo capite: Secundo de Christo, id est, Christo & Eccle-
sia capite & corpore: Tertio tropologice, de quolibet priuato.

Saluus esto cuiq; suis sensus. Ego interim de Christo interpretabor, non
eodem, quo Aug. argumento, q̄ quintus uersus non uideatur apte de quop̄
intelligi alio q̄ Christo. Primū, q̄ dormitio & somnus hoc loco omnino in-
ficat mortē naturalē, nō autem naturalem somnū, quod ex eo conuincitur,
quia sequitur, Exurrexi; Si enim de somno corporis diceret, euigilare diceret,
quāq; hoc non ita urget, hebræo uocabulo inspecto. Deinde quid non reci-
taret, si se dormisse & iacuisse recitaret? Cur non etiam ambulasse, comedisse,
bibisse, laborasse, eguisse, aut aliud simile corporis opus recenseret? Insuper ab-
surdum uidetur in tanta tribulatione iactare, non aliud q̄ corporis fortitudinem
quæ potius eum coegisset maxime uigilare, periclitari ac laborare, prædica-
cum ista duo uerba, dormiui & somnum cepi, quietam significant dormitionē
in stratu suo iacentis, qualis non est, quæ præ tristitia dormitur. Sed illud magis
urget, q̄ ideo se exurrexisse gloriatur, q̄ dominus susceptor eius fuerit, quæ
dormientem suscepit, & in somno non reliquerit, quam gloriam, quoties
do, noua religione, de ali quo somno corporis, ac non de omni quotidiano so-
mno sonaret; præsertim quando susceptio dei simul indicat extremam dereli-
ctionem dormientis, quæ non contigit in corporali somno, ubi etiam homini-
bus custodibus seruari potest dormiens; omnino susceptio ista dei, non, som-
num, sed grandem laborem subindicat.

Ultimo, huic fauet & ipsum uocabulum *הקיצתי* hekitzothi, quod hic ab-
solutum in statu positum, & transitiuū tertij, significat, feci exurgere seu euigila-
re, q. d. feci ut essem euigilans, suscitauit me ipsum; quod certe de resurrectione
Christi aptius, q̄ de somno corporis intelligitur, tum q̄ dormientes excitari so-
leant, tum q̄ non magna res est, nec tanta prædicatione digna, quæ etiam se
ipso euigilare, cum sit quotidiana. Hæc autem, quia per spiritum uelut noua
& singularis inducitur, aliud erit omnino.

Quæ si ita sunt, consequens est, q̄ ubicunq; titulus psalmi historiae indicat, nō
semper esse necessariū historiā in psalmo cantari, sed historiā intelligi occasi-
onem fuisse, qua futura prophetæ, spū illustrante, monstrata intelligerent.

Esto igitur tituli sensus, Psalmus (id est, carmen) Dauid (ei reuelatum, seu
per spi

per spiritum ad eum factum) cum fugeret &c. id est, occasione talis historia. Neque enim tempore eiusdem historiae & fugae ab eo conditum esse conuenit, quoniam erat anxietate & tristi expectatione inquietissimus. Spiritus sanctus autem lucidus & qui eum organum requirit, nec in tentatione, sed post tentationem homo demum facit, quae cum eo gesta sunt. Ideo uerisimilius est longe post historiam compositum esse, quando quiesca meditatione, intellexit mysteria sui euentus.

Notandum autem, quod in omnibus superscriptionibus David datiuus casus est, qui in hac causa aequiuale accusatiuo cum praepositione ad, quo tropo in ceteris prophetis dicitur. Verbum domini factum est ad hunc uel illum, aut in manu huius uel illius. Huius prophetae proprium est, uerbum dei appellare, psalmum, canonicum & eruditionem, & alijs titulis adornare, ut uidebimus. Deinde in datiuo casu, sibi tribuere eiusdem uerbi reuelationem, ut singulari prophetam, seu singulares prophetias huius libri commendaret spiritus sanctus.

Necessarium erit historiam, ij. Reg. xv. per nosse, & sacramenta eius intelligere. Primus Absalom, populum Iudaicum representat, tam figura gestorum quam nomine quidem, quia Absalom, pater pacis, interpretatur, quod felix erat omnibus, si cetera non cogerent de pace mala, quam mundus dat, id est, de odio Crucis Christi intelligere. Exhorruit enim populus iste peculiariter crucem & mala mundi, propterea quod bona mundi & pax huius uitae eis in lege promissa erant. Hinc eorum uox, pax pax, cum non esset pax, quia nec legem seruabant, nec poterant, sed & Apostolus eos crucis inimicos appellat.

Re autem gesta, quia absalom, ij. Reg. xiiij. scribitur fuisse formosissimus in omni Israel, nec ulla in eo macula a uestigio pedis usque ad uerticem, & caesaries inaudite copiae, ut singulis annis tonsa uenderetur ducentis siclis pondere publico: ubi dicitur, mulieribus eam ad ornanda sua capita fuisse uenditam. Haec est synagoga speciosa praeter omnibus populis terrae, gloria patris, praereminentia, cultus unius ueri dei, donum legis, scientiae, prophetiae, & multorum aliorum. Roma, ij. & ix. Deinde caesaries copiosissima, splendidum ordinem sacerdotum & leuitarum in uertice & summo loco synagogae, diuitijs & delictijs abundantium & luxuriantium & superbientium significat, de quibus Isa. iij. Decaluaabit dominus uerticem filiarum Zion, & erit pro crispante crine caluitium, id est, pro glorioso sacerdotio &c. Et psal. lxxvij. Venit tamen deus confringet capita inimicorum suorum: uerticem capilli perambulantium in delictis suis. Nam & hoc quod Absalom occidendus, capillis pendeat in quercu, inter caelum & terram, significat sacerdotes pendere in opinionibus suis carnalibus, nec caelestia nec terrena legis attingere & intelligere. Et de tonsa ac mulieribus uendita, signat sacerdotes eiusmodi de uertice synagogae in spiritu separatos, non nisi cupiditatibus & uoluptatibus sese tradidisse. Nec enim uoluptates quempiam ornant, sed ipsis magnum accedit ornamentum & illectamentum, tantis in illis optimatibus addictis ac uenditis.

Absalom.

Et ad rem, Absalom affectator regni & hereditatis contra patrem suum David, expulit eum de ciuitate, usus consilio Achitophel, qui postea strangulauit seipsum laqueo in domo sua. Sic populus Iudaicus contra Christum: Hic est, inquit, haeres, uenite occidamus eum. Item Ioan. xj. Si dimittimus eum sic, omnes credent in eum: usus ad hoc consilio & auxilio Iudae proditoris, qui similiter, ut Achitophel, cohortibus & ministris se armauit: Similiter in domum conscientiae suae descendens, ac desperans, laqueo se suspendit. Achitophel enim, frater meus insulsus dicitur. Ad quod David alludit, j. Reg. xv. quoniam dixit: Infatua obsecro

Prefiguratus Iudas.

D dominum

Dauid autem egressus nudis pedibus, & operto capite, significat Christum eductum ad Golgatha, qui & ad literam nudis pedibus, & capite coronatus & sanguine uelato incessit, sed allegorice, Caput, diuinitas abscondita in infirmitate: Et pedes nudi, id est humanitas sola oino sibi relicta: Regnum eius ad urbem, occiso Absalom, Resurrectio Christi est: in peccatis mortuum tamen uicto populo synagoga, tunc enim percussa maxilla eorum, & de eorum contriti, ut psal. iste dicit, quod Christum amplius uorare non possunt, iam non amplius moritur. Dicit itaque

Domine quid multiplicati sunt, qui tribulant me: multi insurgunt aduersum me.

Fere idem scopus est huius psalmi cum precedente, similisque sententia: & hic incipit querela & uana aduersariorum Christi presumptione, & triumphante consolatione, dicens: Quonia tu percussisti, & domine est factus. Nisi quod hic & re breuius & affectum patientis plenius tractat. Tria enim sunt, quae uehementer quatiunt patientem: Solitudo, impotentia, desperatio, quas augere confortantque tria aduersariorum: Multitudo, potentia, fiducia. Ad solitudinem hominum & multitudinem persecutorum pertinet, quod dicit: Domine quid multiplicati sunt, qui tribulant me: Alioquin, nisi solitarius & derelictus esset, quomodo pateretur, quomodo tentaret, quomodo tangeretur: fultus uel equus uel maiore multitudine pro se certantem: Sicut diabolus sensit Iob, i. Non quod frustra Iob timeat deum? Nonne tu uallasti eum ac domum eius, uentumque substantiam eius per circuitum?

Ad impotentiam suam, & hostium potentiam pertinet, quod dicit: Multi insurgunt aduersum me, neque enim pateretur etiam solitarius, nisi infirmior a robustioribus opprimeretur: sicut Samson solus a Philisteis nihil pati poterat, quousque percussit. Quare generali canone obseruandum est, patientiam nullam esse esse, qui habet unde reddat & uindictam, aut unde resistat ne opprimi possit, uentumque enim patientis est, neque ulcisci, neque resistere posse.

Gravius autem est, insurgere, quam simpliciter tribulare: sicut grauius est esse impotentem quam solitariu, & grauius hostem esse robustu ac inuictum quam multi, ideo dicit illi stant, erigunt, firman, roborant, praeualent, confortati sunt super me. Ego autem nuto, cado, infirmor, prosternor penitus. Hanc enim illorum inuictam lescientiam, & sua deiectionem, uerbo, surgunt, significat, quomodo & supra psal. ii. Astiterunt reges terre, eandem potentiam expressit. Verum ultra haec duo fortissime & extreme urget hoc quod sequitur.

Multi dicunt animae meae, non est salus ipsi in deo eius. Sela

Hoc certe Christus in cruce audiuit, confidit in deo, liberet eum nunc: si uult, sicut & psal. xxj. praedictum est: Omnes uidentes me, deriserunt me: locuti sunt labijs, & mouerunt caput: sperauit in domino, eripiat eum, saluum faciat eum, quoniam uult eum. Haec enim fiducia, illusio, irrisio: insultatio, Epimachon & encomium aduersariorum, tanquam de triumphato & desperato penitus inimico, extremum est & amarissimum tribulationis, si quidem cecidisse & occubuisse multis & robustis hostibus, tum primu atrocissimum est, quando spes resurgendi, etiam in